

BELLE TEN

Cilt : XIV

Ekim 1950

Sayı : 56

ATATÜRK'ü dinledim :

« KUMANDANLAR MADUNLARINDAN YÜKSEK
VE ÂLİM OLMALIDIRLAR »

PROF. DR. AFETİNAN

Atatürk geçmişini anlatırken, onların bütün teferruatını gayet iyi hatırlar ve âdeta o günlerini tekrar yaşamış gibi bu sahneleri canlandırır.

Aynı zamanda, kendisinin geçmiş günlerinde cereyan etmiş olaylarından bir netice çıkararak, gençliğe bir ders vermek isterdi.

Bu makalede başlık olarak aldığım Atatürk'ün cümlesi, işte böyle bir anlatmadan sonra verdiği hükümdür.

* *

Osmanlı imparatorluğunda 1908 Hürriyet inkılâbı olmuştur.

Mustafa Kemal, Makedonyadadır, yıl 1909 yazıdır. O, Selânikteki büyük kumandanlık erkân-ı harbiyesi (kurmayı)'nde kolağası (kıdemli yüzbaşı) rütbesinde bir subaydır.

Osmanlı ordusu hizmetinde bulunan Almanyalı Mareşal Von der Goltz, Makedonya'daki Türk ordusuna garnizon tatbikatı yaptırmak üzere, Selânik'e gelecektir.

Büyük kumandanlık erkân-ı harbiyesinde, talim ve terbiye masası şefi olan Mustafa Kemal, Mareşal Von der Goltz gelmeden evvel, Selânik civarında tatbikini muvafık gördüğü bir meseleyi hazırlamakla meşguldür.

Mustafa Kemal, Kumandan Hadi ve Erkân-ı harbiye reisi Ali Rıza Paşaları bundan haberdar etmek istiyor. Paşalar, Kolağası Mustafa Kemal'in bu cür'etini hayretle karşılıyorlar, onu adeta tahtiye ediyorlar :

— Canım diyorlar, buraya gelecek olan Goltz, bizden ders almak için değil, bize ders vermek için geliyor.

Mustafa Kemal bu serzenişe şu cevabı veriyor :

— Büyük âlim, filozof "Millet-i müsellaha," müellifi olan Goltz'tan istifade etmek, üzerinde durulacak mühim bir noktadır. Ancak Türk erkân-ı harbiye ve kumanda heyetlerinin, kendi vatanlarını nasıl müdafaa etmek lâzım geleceğini gösterebilmeleri elbette ondan daha çok mühimdir. Bir de, buraya yorgun gelecek olan Mareşal'a, fazla külfet yükletmemek de münasip olur kanaatindeyim.

Mustafa Kemal'e serzenişler devam etmektedir. Onun hareketini doğru bulmayanlar henüz kanaatlerini değiştirmemişlerdir. Bunun üzerine Mustafa Kemal daha ileri giderek :

— Efendim diyor, benim hazırlıyacağım meseleyi Mareşal'a göstermek ayıp değildir ; bunun aksi ayıptır. Benim eserim Mareşal'in fikrine uygun düşmez veyahut Mareşal benim eserime alâka göstermezse, kendi istediğini tatbik ettirmek onun elindedir. Fakat bütün Makedonya'ya şamil, büyük bir Türk ordusu kumanda ve erkân-ı harbiye hey'etinin hiç bir şeyi düşünmez ve hiç bir müdafaa tertibatı alamaz insanlardan teşekkül ettiği zehabını onda uyandırırız, işte asıl Türklüğe ve Türk askerliğine yakıştırılmayacak hareket bu olur.

Mareşal Goltz Selânik'e gelmiştir ve Splantit-Palas'tadır. O günün gecesinde Mustafa Kemal, bu otele ve Mareşal'in nezdine gitmek üzere, bir davet alıyor. Mustafa Kemal'i otel koridorunda karşılayan Erkân-ı harbiye reisinin yüzünde müjdeleyici bir beşaret vardır. Mareşal'in bulunduğu salona giderken, Erkân-ı harbiye reisi bu müjdeyi Mustafa Kemal'e bildiriyor : Kendisinin plânını Mareşal çok beğenmiştir, ancak bazı izahat almıya lüzum gördüğünden plân sahibini davet etmiştir.

Mustafa Kemal : "Merak etmeyiniz, icap eden izahatı veririm., sözünü muhatabını tatmin ederken, holde Mareşalle karşı karşıya geliyor. Salona giriyorlar. Masa üstünde bir büyük harita durmaktadır. Kumandan ve Erkân-ı harbiye reisi ayakta dinliyorlar. Yal-

nız Mareşal ile Mustafa Kemal konuşmağa başlıyorlar. Münakaşa ediliyor ve karar veriliyor : Mustafa Kemal'in plâni tatbik edilecektir.

Ertesi gün, Vardar nehri havzasında tatbikat başlıyor, karşılıklı kuvvetler harekete geçiyorlar : Bir muharebe tatbikatı yapılmaktadır. Muharebenin cereyanı esnasında Mareşal Goltz, Mustafa Kemal'i aratıyor. Yanında bulunmasını emrediyor ve : " Bana yardım ediniz „ diyor. Mareşalin hakkı vardır : Çünkü kendisi araziye yabancıdır, o havaliyi Mustafa Kemal kadar tetkik etmek fırsatını bulamamıştır ; bir de bu meseleyi tertip eden kendisi değil, bizzat Mustafa Kemal'dir.

Manevra bittikten sonra tenkit yapılacaktır; bunu yapan bizzat Mareşal olmuştur. Bu tenkitten bütün kumanda ve erkân-ı harbiye heyeti, memnun ve müstefid olmuştur. M. Kemal'in kanaatine göre, Almanyalı Mareşal'in tenkidi, herkeste şu intibai bırakmıştı :

— " Kumandanlar madunlarından yüksek ve âlim olmalıdırlar.,

* * *

Şimdi bu meseleyi ve neticesini tahlil edelim. Mustafa Kemal, Selânik garnizon tatbiklerine esas olacak meselenin, Makedonya kumanda ve " Erkân-ı harbiye „ hey'eti tarafından hazırlanmasında neden ısrar etmişti?

Atatürk, bana bu hatırasını anlattıktan sonra şu tavsiyede bulunmuştu : " Bu yazıyı neşretmek istersen, benim o zaman çıkar-dığım bir tercüme kitabımdaki yazıları okursun „ demişlerdi.

İşte bunu anlamak için 10 Şubat 1324 (1909)'de Selânikte intişar eden, küçük bir broşürün Önsözünü gözden geçirmek kâfi gelecektir.

Bu kitap, Berlin Darülfünun-ı askerisi kadim müdürlerinden General Litzman'ın yazmış olduğu ve Erkân-ı harbiye kolağası M. Kemal tarafından " Takımın muharebe talimi „ adıyla Türkçeye çevrilmiş ve Selânikte (1324 = 1909)'da neşredilmiş bir broşürdür. Altmış dört sahifelik bu kitabın, burada bizi ilgilendiren ciheti, bilhassa mütercim tarafından ilâve edilmiş önsözdür.

Yedi sayfa tutan bu yazılarda, geleceğin büyük Türk kumandanının ileri görüşleri sezilmektedir. Aynı zamanda Mustafa Kemal, bu yazısında âmir olan kumandanların doğrudan doğruya madun-

larına yol göstermesini istemiş ve bu yol göstericiliğin Türk âmir ve kumandanından başkalarına bırakılmamasını yerinde bulmuştur. Ancak cihanın son askerî terakkilerinden haberdar olmanın lüzumuna da işaret ederek, ecnebi eserlerden istifadeye muhtâç olduğumuzu da kabul etmiştir. Meselâ kitabın 5'inci sayfasında da, aynen şöyle yazmaktadır :

“ Demek istiyorum ki, ordu ve fırka erkân-ı harbiyesinin — ki ilk vazife-i vicdaniyeleri zabitan ve efradın harbe hazırlıklarının daimî nıgehbanı ve her hususta onların pişvası olmaktır — bizzat delâlette bulunmak suretiyle müstefid edebilecekleri kıtaat akalliyette kalır ve binaenaleyh kendileri vazifelerini ifa edemezler veyahut netice-i muvaffakiyete pek geç varırlar. Bu sebeple bilvasıta dahi tevsî-i gayrete lüzum görürler. Bu hususta en iyi vasıta talimlerin, harp nokta-i nazarından suret ve muvaffakiyet-i icrâiyesini tasvir eder âsârdan istifade etmektir..”

Diğer taraftan M. Kemal bu yazılarının başında gayet önemli bir meseleye temas ediyor ve aynen şöyle söylüyor :

“ Bir ordunun, senelerce sây ve tatbik sayesinde ahkâmına vukuf hasıl ettiği talimnâmesinin tebdili hey'et-i umumiyye-i askeriyeyi şaşkırtır. Bâhusus yeni kabul edilen talimnâme, kendi talimnamelerinin tedricen kendi taraflarından islah edilmiş bir sureti olmazsa bu şaşkınlık büsbütün zulmet ve mübhemiyet içinde olur. Çünkü hayat-ı umumiyye-i askeriyede yeni açılan bu safha; dahil olanların kendi mesai ve tekemmülât-ı tedriciyyelerinin ma'kes-i tecelliyatı değildir; orada herkesin hatvesi mütereddit, nazarı mütehayyir, fikri müşevveştir.

İşte bugün Osmanlı ordusu hey'et-i askeriyesi bu haldedir. Lâkin, ne çare ki bu şaşkınlıktan bugün ihtiraz etmek istersek yarın derecesi büyüyeceği için ihtiraz imkânı azalacak veyahut bir meydan-i muharebenin ateşli seması altında, esbab-ı izalesi mevcudiyetimize tesir-i elim icra edebilecek azim bir şaşkınlıkla nihayet bulacaktır..”

Atatürk'ün bu yazılarında da, açık bir müşahede hüvvetine dayanan tahliller ve acı hakikatı olduğu gibi ifade kudreti vardır. İşte, bu gibi fikrî hazırlıklar, kendisine ilerisi için esaslı dayanak noktaları olmuştur. Bu bakımdan yedi sayfalık Önsözü aynen okuyucularıma sunuyorum.

GENERAL LİTZMAN
Berlin Darülfünun-ı Askerisi Kadim Müdürlerinden

Takımın
Muharebe Talimi

1 adet haritası

[Tercüme eden]

Erkân-ı Harbiye Kolağası
M. KEMAL

Sahip ve Naşiri Selânik Kütüphanesi sahipleri
Vâsıf Cevdet ve Nâfiz

10 — Şubat — 1324

Selânik'te Örtülü Çarşıda Asır Matbaası

« Dağınık nizamda kumanda ve idare-i
ateş cüz'-i tamı kaideten takımdır. »
(Yeni Talimnâme — 166)

Bir ordunun, senelerce sây ve tatbik sayesinde ahkâmına vukuf hasıl ettiği talimnâmesinin tebdili hey'et-i umumiyye-i askeriyeyi şaşırtır. Bâhusus yeni kabul edilen talimatnâme, kendi talimatnâmelerinin tedricen kendi taraflarından islah edilmiş bir sureti olmazsa bu şaşkınlık büsbütün zulmet ve müphemiyet içinde olur. Çünkü hayat-ı umumiyye-i askeriyede yeni açılan bu safha; dahil olanların kendi mesai ve tekemmülât-ı tedriciyyelerinin ma'kes-i tecelliyâtı değildir; orada herkesin hatvesi müteredit, nazarı mütehayyir, fikri müşevveştir.

İşte bugün Osmanlı ordusu hey'et-i askeriyesi bu haldedir. Lâkin, ne çare ki bu şaşkınlıktan bugün ihtiraz etmek istersek yarın derecesi büyüyeceği için ihtiraz imkânı azalacak veyahut bir meydan-ı muharebenin ateşli seması altında, esbab-ı izalesi mevcudiyetimize tesir-i elim icra edebilecek azim bir şaşkınlıkla nihayet bulacaktır. Çünkü elimizdeki talimnâme terakkiyat-ı zamanıyyeyi takip edebilecek mahiyeti haiz değildir. Onun hâytd e ve fersude yapraklarını koparıp atmak, yerine, bize, zaman-ı hâzır harbinin talep eylediği evsaf ve şeraiti bahş edecek yeni bir kitab-ı mübîn komak mecburîdir.

Nitekim, hayat-ı askeriyemizde ilk hatve-i terakki bu lüzum ve mecburiyete inkiyad etmek olmuştur.

Kabul ettiğimiz talimatnâme mazmunu o kadar şümüllü ve mütealîdir ki onu bihakkın ihataya, ahkâm-ı mûndericesinin tatbikat-ı mütemadiye ve mütevaliyesiyle perverde olmuş bulunan Alman ordusunun bile seviyye-i terekkiyatı henüz tamamiyle yetişmemiştir. O halde, bizim gibi rehber-i hayat ve san'atı olan talimnâmeyi elinde yıpratmak değil, evrak-ı battaliye arasında küfletmekle me'luf olmuş bir hey'etin ne derece bîdar ve sây-u gayret ve himmet-i mütemadiyede bî-emsâl olması lâzım geleceği düşünölmek icabeder.

Yeni talimnâmemizin, kıtaat tarafından tatbik-i ahkâmına başlanmadan evvel; bu güne kadar bizi, talimgâhlara paslı zincirlerle bağlayan sakim âdetleri — ki kıtaati talimgâhın tesviyesiyle yormaktan ve zabitanı âtil bırakmaktan ve efkâr-ı umumiyyeyi [mukteziyyat-ı harbiyyeye tevafuk etmeyen vesaitle talimlerin

kusursuz ve pürüzsüz cereyanını taht-ı temine almak meyl ve arzusuna (Talimnâme-204)] sevketmekten başka hiç bir netice hasil etmemiştir — eski talimnâmemizle bir mezara gömmek lâzımdır. Bu muvaffakiyetin temin-i tecellisi pek o kadar kolay değildir; çünkü bir kıta'yı talimgâhtan arazi meydanına atmak kadar kolay bir şey olmamakla beraber, orada da bi-faide yorulmaktan onu halâs edebilmek iktiza eder.

Biz, bu hususta, mümkün olan hüsni delâlet ve müşareketi de pek mübhem ve gayr-i kâfi görüyoruz. Zira, delâlet her kıta'nın kendi âmiri tarafından vuku bulmak imkânından ba'd ve ancak mahdut kimselere müftekar bulunursa korkarım ki dalâlet olur. Çünkü, meselâ Serez'da bir delil-i münevvere malik olanlar mazhar-ı hidayet olabilirlerse de, Seniçe'dekilerin dalâlette kalacaklarına hiç şüphe edilemez.

Demek istiyorum, ki ordu ve fırka erkân-ı harbiyelerinin—ki ilk vazife-i vicdaniyyeleri zabitan ve efradın harbe hazırlıklarının daimî nıgehbanı ve her hususta onların pişvası olmaktır—bizzat delâlette bulunmak suretiyle müstefid edebilecekleri kıtaat ekalliyette kalır ve binaenaleyh kendileri vazifelerini ifa edemezler veyahut netice-i muvaffakiyete pek geç varırlar. Bu sebeple bilvasıta dahi tevst-i gayrete lüzum görürler. Bu hususta en iyi vasıta talimlerin harp nokta-i nazarından suret ve muvaffakiyet-i icrâiyesini tasvir eder âsârdan istifade etmektir.

Vâkıa gayretperver arkadaşlarımız bunda da kusur etmiyorlar; lâkin, bugün dest-i tevkirde dolaşan bu yoldaki âsârın çoğu—bana öyle geliyor ki—bিরer usul ve kavaid-i harbiyye mecmuası veya muhtırası veya en büyüğü, tefsiridir. Bunlara da ihtiyacımız derkâr ise de, nerden başlamak lâzım geleceğinde mütereddüt duran, bize, bir mebd'e' ve bilhassa muharebe talimlerinde ilk dersi gösterecek bir esere ihtiyacımız ondan daha ziyade bariz ve kat'îdir.

İşte; Berlin Darülfünun-ı askerîsi kadim müdürlerinden General Litzman'ın "Seferber mevcudunda takım, bölük ve taburun muharebe talimleri," namındaki eserinin en son Alman talimnâmesine göre — ki bizim de kabul ettiğimiz talimnâme odur — tadil ve islah edilmiş dördüncü tab'ı bize o mebd'e'i gösteriyor, ilk dersi veriyor:

"Dağınık nizamda kumanda ve idare-i ateş cüz-i tamı kaide-ten takımdır.,. (Talimnâme — 166).

Filhakika eser-i mezkûr mündericatının bu maksadın teminine pek ziyade medar olabileceğini gördüm. Ve bu eserin behemehal bizim lisanımıza naklolanması lüzumuna hüküm verdim ve fakat bunu benden evvel görmüş, okumuşların mevcudiyetini ve bunların dahî tabiaten benim gibi bir hükümde bulunmuş olduklarını kabul ederek, emel-i müştereke vusul için sarfolunan kuvvetlerin israfından ise diğer cihete sarfına karar verdim. Fakat zannettiğim henüz olmadı; yalnız, ben bir az gecikmiş oldum.

Bu teehhürü tazmin için kitabın tekmil mündericatının hitam-ı tercümesine intizardan sarf-ı nazar ederek her meselenin bir kitapçık halinde çıkmasını münasip gördüm. Zaten eser, tertibi cihetiyle buna pek müsaittir.

Bu isticale bâis olan diğer sebep de ordunun, takip etmekte olduğu edvar-ı talimiye programıdır. Çünkü tabur talimine geçildiği zaman takımın esaslı bir surette talim ve terbiyesine medar olan birinci misal lâyük olduğu ehemmiyetle mütalea edilmeyebilir.

Eserde ilk harfleriyle gösterilen zabitan isimleri yerine, bizim isimlerimizi koyduğum gibi ait olduğu harita—hakikî bir araziye gösterdiği halde — ondaki isimleri de, bir ihtar-ı vâkıfane üzerine bizim isimlerimizle tebdil ettim.

Filhakika böyle oluşu bizim için, mes'elenin mütalea ve takibini teshil eder, şüphesiz ki müellifinin de maksadına mugayir düşmez. Satırlar içinde parantez arasına alınan rakkamlar Almanya piyade talimnâmesi tercümesinin maddelerini gösterir.

Müellifin, eserin dördüncü tab'ı hakkındaki mütaleasiyle bütün muhteviyatına şamil olan mukaddimesinde müftekâr olduğumuz fikir ve mütaleaların mevcut bulunması itibariyle onları da olduğu gibi bu ilk misalin baş tarafında bulundurdum.

Silâh arkadaşlarımın hüsnü niyetinden emin olduğum için bu kitaba ait, her nevi cüstucûya elbette sarf-ı zaman etmezler zannındayım. Çünkü bilirler ki bu nevi işgalât-ı hastseye masruf olacak zaman, bunun gibi bir çok meselelerin, ordumuza neşrine vakfetmekle daha pek çok kıymeti olur.

1947 A 350

جنرال لیتمان

برلین دارالفنون عسکریمی قدیم مدیر لوندن

طاقك
معارف علمی

۱ عدد خریدی مطبعی

ترجمه :

ارکان حربیه قول آغازی

م. کمال

صاحب و ناشری سلانیک کتبخانه سی صاحب لری

واصف جودت و نافذ

۱۰ - شباط - ۱۳۲۴

سلانیکده اورتولی چارشوده عصر مطبعه سی

« طاغنیق نظامده فوماتدا و اداره
آتش جزؤ تامی قاعدة طاقدرد »
[یکی تعلیمنامه — ۱۶۶]

بر اردونك ، سه لجه سی و تطیق سایه سنده احكامنه
وقوف حاصل ایندیکی تعلیمنامه سنك تبدیلی هیئت عمومی
عسکره بی شاشیرتیر . باخصوص یکی قبول ابدیلن تعلیمنامه ،
کندی تعلیمنامه لرینك تدریجاً کندی طرفلرندن اصلاح ایدلش
بر صورتی اولمزه یوشاشقنلق بستیون ظلمت و مهیمیت ایچنده
اولور . چونکه حیات عمومی عسکره ده یکی آچیلان بوصفحه ،
داخل اولانلرک کندی مساعی و تکملات تدریجیه لرینك
مکس تجلیاتی دکلدرد ، اوراده هر کسک خطوه سی متردد ،
نظری متحیر ، فکری مشوشدر .

ایشه بوکون عثمانلی اردوسی هیئت عسکره سی بو حاله دره .
لکن ، نه چاره که یوشاشقنلقدن بوکون احتراز ایتمک ایسترسه ک
بارین درجه سی بیوه جکی ایچون احتراز امکانی آزاله حق
ویا خود بر میدان محاربه نك آتشی سهاسی آلتده ، اسباب
ازاله سی موجودیت مزه تأثیر الیم اجرا ایده بیله جک عظیم بر
شاشیقنلقه نهایت بوله جقدر . چونکه المزده کی تعلیمنامه
ترقیات زمانیه بی تمقیب ایده بیله جک ماهیتی حائر دکلدرد .
اونک خاییده و فرسوده بیراقلرینی قوپاروب آتمق ، برینه
بزه ، زمان حاضر حربینك طلب ایله یکی اوصاف و شرالطی
بخش ایده جک یکی بر کتاب مین قومق مجبوریدر .

- ۴ -

تکیم ، حیات عسکریه مزده ایلک خطوة ترقی بو لزوم
و جبوریته اقیاد ایتمک اولمشددر .

قبول ایتمکمز تعلیمنامه مضمونی اوقدر شمولی و متنا-
لیدرکه اونو بحق احاطه به ، احکام مندرجه سنک تطبیقات متناهیه
و متوالیه سیله پرورده اولمش بولان المان اردو سنک سیله سویه
ترقیاتی هنوز تمامیه ینشمه مشدر . او حالده ، بزم کبی رهبر
حیات و صنعتی اولان تعلیمنامه بی التده بیبر اتمق دکل اوراق
بضالیه آرهنده کوفتمکله مألوف اولمش بر هیئتک نه درجه
بیدار وسی و غیرت و همت متناهیده بی اتمال اولسی لازم
کله چکی دوشونولمک ایجاب ایدر .

یکی تعلیمنامه مزک ، قطعات اطرفدن تطبیق احکامنه
باشلانمهدن اول ؛ بو کونه قدر بزی ، تعلیمگاهله باصل
و نخبیرلرله باغلابان سقیم عادتلری - که قطعاتی تعلیمگاهک
تسویه سیله یورمقدن وضابطاتی طائل بر اتمقدن وافکار عمومی بی
[مقتضیات حربیه به توافق ایتمین وسائطله تعلیملرک قصورسز
و پرورسز جریاتی تحت تأمیننه آلمق میل و آرزوست
(تعلیمنامه - ۲۵۴)] سوق ایتمکدن بشقه هیچ بر نتیجه
حاصل ایتمه مشدر - اسکی تعلیمنامه مزله بر مزاره کومک
لازمدر . بو موفقیتک تأمین تجلیسی بک اوقدر قولای دکلدرد ؛
چولکه بر قطعه بی تعلیمگاهدن اراضی میداننه آتمق قدر قولای
بر شی اوله مقله برابر ، اورادده بی قائده یورولمقدن اونو
خلاص ایده بیلمک اقتضا ایدر .

— • —

بز، بو خصوصده، ممکن اولان حسن دلالت و مشارکتی ده
 يك مبهم و غیر کافی کورویوروز. زیرا، دلالت هر قطعه نك
 گندی آمری طرفدن وقوع بولوق امکانندن بید و آنجق
 محدود کیمسه لره مفتقر بولنورسه قورقارم که ضلالت اولور.
 چونکه، مثلا سیروزده بر دلیل منوره مالک اولانلر مظهر
 هدایت اوله بیلیرلر سده، نتیجه ده کیلرک ضلالتده قاله جقلرینه
 هیچ شبه ایدله من.

دیمک ایستورم، که اردو و فرقه ارکان حربیه لرینک
 — که ایلك وظیفه وجدانی لری ضابطان و افرادك حربیه
 حاضر لقلرینك دائمی نكهبانی و هر خصوصده آنلرک پیشواسی
 اولمقدر — بالذات دلالتده بولنوق صورتیه مستفید ایدله بیله -
 جکلری قطعات اقایته قالیر و بناء علیه کندیلری وظیفه لرینی
 ایضا ایدله منزل و یا خود نتیجه موفقیته يك کیج واریرلر. بوسیله
 بالواسطه دخی توسیع غیرته لزوم کورورلر. بو خصوصده اك
 ای واسطه تعلیملرک حرب نقطه نظرندن صورت و موفقیته
 اجراییه سنی تصویر ایدر آناردن استفاده ایتمکدر.

واقعا غیر تبرور ارقداش لر من بونده ده قصور ایتمیورلر؛ لکن،
 بو کون دست توقیرده دولاشان بو بولده کی آنارک جوخی
 — یکا اوله کلیور که — بر اصول و قواعد حربیه مجموعیه سی
 ویا مخطره منی ویا، اك بیوکی، تفسیریدر. بونلر ده ده احتیاج جز
 دوکار ایسه ده، زدن باشلامق لازم کله جکنده متردد دوران،
 زده، بر مبدأ و بالخاصه محاربه تعلیملرنده ایلك درسی کورستره جک

- ٦ -

بر آره احتیاجز اوندن دها زیاده بارز و قطعیدر .
 ایته ، برلین دارالفنون عسکری قدیم مدیر لرندن
 جنرال لیثمانک (سفر ر موجودنده طاقم ، بلوک و طاورک
 محاربه تملیلمری) نامنده کی آریسک اش صوک المان تعلیمنامه منه
 کوره - که زنده قبول ابتدیکمز تعلیمنامه اودر - تبدیل
 و اصلاح ایدلش دردیحی طبیی بزه او مبدای کوستریور ،
 ایلك درسی و بریور :

و طاغیبق نظامده قوماندا و اداره آتش جزو نامی قاعده

طالعذر ، [تعلیمنامه - ۱۶۶]

فی الحقیقه آر مذکور مندرجاتک بو مقصدک تأمیننه بک
 زیاده مدار اوله بیله جکئی کوردم . و بو آتک همه حال بزم
 لسانزده نقل اولنمی لزومه حکم و بردم و فقط بونی بدن
 اول کورمش ، او قومش لک موجودینی و بونلرک دخی طبیی
 نیم کی بر حکمده بولنش اولدق لری قبول ایدرک . اصل
 مشترک وصول ایچون صرف اولتان قوتلرک اسراقدن ایسه
 دیگر جهته صرفه فرار و بردم . فقط ظن ابتدیکم هنوز
 اولدی ، بالکتر ، بن بر آرز کیکمش اولدم .

بو تأخری تضمین ایچون کتابک تکمیل مندرجاتک حتام
 ترجمه منه انتظاردن صرف نظر ایدرک هر مسئله ک بر کتابیج
 حائده چیقمسی مناسب کوردم . ذاتاً آر، ترتیبی جهته بوکا
 بک مساعددر .

بو استعجاله باعث اولان دیگر سببده اردونک، تعقیبه

- ۷ -

اینگذده اولدینی ادوار تعلیمه پروغرامیدر . چونکه طابور
تعلیمه کیلیدیکی زمان طاقک اساسی بر صورتده تعلیم و تربیه سینه
مدار اولان برنجی مثال لایق اولدینی اهمیتله مطالعه ایدلیه بیلیر .
اژده ایلک حرفلریله کوستریلن ضابطان اسملری برینه
بزم اسمدی بزمی قوبدی بزم کی طاند اولدینی خرطه — حقیقی
بر اراضی کی کوستردیکی حالده — اوندی کی اسملری ده ، براخطلر
واقفانه اوزرینه بزم اسملر مزله تبدیل ایتدم .

فی الحقیقه بویله اولیشی بزم ایچون ، مسئله نك مطالعه و تمقیق
تسهیل ایدر شبهه سزکه مؤلفنك ده مقصدینه مفایر دوشمز .
سطرلر ایچنده بارانتیز آراشه آلتان رقلر المانیا پیاده تعلیمت
مهمی ترجمه نك ماده نری کی کوسترد .

مؤلفنك ، اثرک دردنجی طبی حقدی کی مطالعه سیله بتون
محتویاتنه شامل اولان مقدمه ، سنده مفقور اولدینمز فکر و مطالعه لرله
موجود بولنسی اعتباریله آلری ده اولدینی کی بوایلک مثالک
باش طرفده بولدردم .

سلاح آرقداش لر نك ، حسن نیتدن امین اولدینمز ایچون ،
بو کتبه طاند ، هر نوع نواقصی جستجو به البته صرف زمان
ایجزلر ظنده ایم . چونکه بیلیرلرکه بوتوع اشتغالات حسبیه
مصروف اوله جق زمان ، بونک کی بر جوق مسئله لرک ، اردو مزه
تسرینه وقف ایدیلکله دهایلک جوق قیمتلی اولور .

مطالعه : ۱۰ ل شباط ۲۲۱ ارکان حریه قول آلام
م . کمال